

Plan wynikowy

Klasa 6

NR I TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA PODSTAWOWE UCZEŃ:	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE UCZEŃ:
DZIAŁ 1. TKANKI ZWIERZĘCE. PARZYDEŁKOWCE, PŁAZIŃCE I NICIENIE		
1. Ogólna charakterystyka zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zwierząt żyjących w różnych środowiskach • wymienia charakterystyczne cechy zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne grupy bezkręgowców i kręgowców • przedstawia najważniejsze cechy bezkręgowców i kręgowców • wykazuje związek symetrii ciała z trybem życia zwierząt • określa tryb życia wybranych przedstawicieli zwierząt
2. Tkanki zwierzęce – nabłonkowa i łączna	<ul style="list-style-type: none"> • określa, co to jest tkanka • klasyfikuje tkanki zwierzęce • określa funkcje tkanki nabłonkowej i łącznej • przedstawia budowę tkanki nabłonkowej i łącznej • dokonuje obserwacji mikroskopowej tkanki nabłonkowej lub łącznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w budowie tkanki nabłonkowej i tkanek łącznych cechy adaptacyjne do pełnienia określonych funkcji • rozpoznaje tkankę nabłonkową, chrzęstną, kostną i krew • porównuje tkankę nabłonkową i łączną pod względem budowy, funkcji i położenia w organizmie człowieka
3. Tkanki zwierzęce – mięśniowa i nerwowa	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje tkanki mięśniowej i podaje ich funkcje • określa rolę tkanki nerwowej • przedstawia budowę neuronu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje związek budowy tkanki mięśniowej z funkcją • wskazuje cechy adaptacyjne w budowie tkanki nerwowej do pełnionych funkcji • rozpoznaje tkanki mięśniowe i tkankę nerwową

AUTORZY: Jastrzębska Ewa, Kłos Ewa, Kofta Wawrzyniec, Pyłka-Gutowska Ewa

NR I TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA PODSTAWOWE UCZEŃ:	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE UCZEŃ:
	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje obserwacji mikroskopowej tkanki mięśniowej lub nerwowej 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje tkankę mięśniową i nerwową pod względem budowy, funkcji i położenia w organizmach zwierzęcych
4. Charakterystyka płazińców. Płazińce pasożytnicze	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia środowiska i tryb życia płazińców wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do płazińców określa sposoby zarażenia się tasiemcem uzbrojonym i nieuzbrojonym oraz zasady profilaktyki 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje przystosowania tasiemca uzbrojonego i nieuzbrojonego do pasożytniczego trybu życia identyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela płazińców na podstawie charakterystycznych cech tej grupy zwierząt prawidłowo stosuje określenia: żywiciel ostateczny, żywiciel pośredni, larwa
5. Charakterystyka nicieni. Nicienie pasożytnicze	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia środowiska i tryb życia nicieni wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do nicieni określa sposoby zarażenia się owsikiem i oraz zasady profilaktyki 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela nicieni na podstawie charakterystycznych cech tej grupy zwierząt określa miejsce bytowania nicieni pasożytniczych (glista, owsik) w organizmie człowieka porównuje budowę, środowisko oraz tryb życia nicieni i płazińców
6. Podsumowanie działu	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie wymagania z lekcji 1–6 	
DZIAŁ 2. PIERŚCIENICE, STAWONOZI, MIĘCZAKI		
7. Charakterystyka pierścienic	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia środowiska i tryb życia pierścienic określa znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnorodność w typie pierścienic mimo podobieństw w budowie zewnętrznej klasyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela pierścienic na podstawie zaobserwowanych cech budowy zewnętrznej

NR I TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA PODSTAWOWE UCZEŃ:	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE UCZEŃ:
	<ul style="list-style-type: none"> • podaje główne cechy budowy zewnętrznej pierścienic • podaje różnice w budowie zewnętrznej dżdżownicy i pijawki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przystosowanie pierścienic do trybu życia (dżdżownicy i pijawki) • planuje doświadczenie, w którym można udowodnić wpływ dżdżownic na mieszanie gleby
8. Charakterystyka stawonogów. Skorupiaki	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia środowiska i tryb życia stawonogów • określa znaczenie skorupiaków w przyrodzie i dla człowieka • podaje główne cechy budowy zewnętrznej stawonogów • wskazuje cechy adaptacyjne umożliwiające skorupiakom opanowanie różnych środowisk 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnorodność budowy zewnętrznej skorupiaków • rozpoznaje stawonoga na podstawie cech budowy zewnętrznej • przedstawia czynności życiowe skorupiaków: poruszanie się, odżywanie się, oddychanie, rozmnażanie się • klasyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela skorupiaków na podstawie zaobserwowanych cech budowy zewnętrznej • określa związek między zaobserwowanymi różnicami w budowie skorupiaków ze środowiskiem i trybem życia
9. Owady – organizmy typowo lądowe	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia środowiska i tryb życia owadów • określa znaczenie owadów w przyrodzie i dla człowieka (owady pożyteczne i owady szkodniki) • wymienia cechy umożliwiające owadom opanowanie środowiska lądowego oraz aktywny lot 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnorodność budowy aparatów gębowych oraz odnoży owadów w odniesieniu do trybu życia i rodzaju pobieranego pokarmu • klasyfikuje nieznaną organizm jako przedstawiciela owadów na podstawie zaobserwowanych cech budowy zewnętrznej • przedstawia czynności życiowe owadów: poruszanie się, odżywanie się, oddychanie, rozmnażanie się • porównuje dwa typy rozwoju złożonego – z przeobrażeniem zupełnym i niezupełnym • porównuje budowę zewnętrzną oraz czynności życiowe owadów i skorupiaków
10. Charakterystyka pajęczaków	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia środowisko i tryb życia pajęczaków • określa znaczenie pajęczaków w przyrodzie i dla człowieka • podaje wspólne cechy budowy zewnętrznej pajęczaków 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnorodność budowy zewnętrznej pajęczaków • przedstawia zdolność większości pajęczaków do wysnuwania nici i określa zastosowania tych nici • przedstawia czynności życiowe pajęczaków z uwzględnieniem odżywiania się, oddychania i rozmnażania się

AUTORZY: Jastrzębska Ewa, Kłos Ewa, Kofta Wawrzyniec, Pyłka-Gutowska Ewa

NR I TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA PODSTAWOWE UCZEŃ:	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE UCZEŃ:
		<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela pajęczaków na podstawie zaobserwowanych cech budowy zewnętrznej • porównuje budowę zewnętrzną oraz czynności życiowe pajęczaków, owadów i skorupiaków
11. Mięczaki. Charakterystyka ślimaków	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnorodność środowisk zamieszkiwanych przez mięczaki • określa tryb życia ślimaków • przedstawia znaczenie ślimaków w przyrodzie i dla człowieka • podaje główne cechy budowy zewnętrznej mięczaków • przedstawia wspólne cechy budowy zewnętrznej ślimaków • wymienia cechy umożliwiające mięczakom opanowanie środowiska wodnego 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela ślimaków na podstawie zaobserwowanych cech budowy zewnętrznej • przedstawia czynności życiowe ślimaków: poruszanie się, odżywianie się, oddychanie, rozmnażanie się • przedstawia różnorodność budowy zewnętrznej ślimaków, uwzględnia kształt nogi oraz obecność muszli
12. Małże i głowonogi – charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia środowisko i tryb życia małży i głowonogów • określa znaczenie małży i głowonogów w przyrodzie oraz dla człowieka • przedstawia budowę zewnętrzną małży i głowonogów • wymienia cechy budowy zewnętrznej umożliwiające małżom i głowonogom przystosowanie do życia w środowisku wodnym 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnorodność budowy głowonogów, uwzględnia liczbę ramion • klasyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela małży lub głowonogów na podstawie zaobserwowanych cech budowy zewnętrznej • przedstawia czynności życiowe małży i głowonogów: poruszanie się, odżywianie się, oddychanie, rozmnażanie się • porównuje budowę zewnętrzną i czynności życiowe małży, głowonogów oraz ślimaków • wymienia cechy ułatwiające głowonogom aktywne polowanie

NR I TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA PODSTAWOWE UCZEŃ:	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE UCZEŃ:
13. Podsumowanie działu	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie wymagania z lekcji 7–13 	
DZIAŁ 3 RYBY, PŁAZY, GADY		
14. Ryby – środowisko życia i cechy budowy	<ul style="list-style-type: none"> wymienia gromady zwierząt zaliczanych do kręgowców określa środowisko życia ryb opisuje budowę zewnętrzną ryby przedstawia charakterystyczne cechy kręgowców podaje przykłady ryb kostnoszkieletowych i chrzęstnoszkieletowych oraz wskazuje różnicę w ich budowie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest zmiennoceplność i określa ryby jako zwierzęta zmiennoceplne przedstawia wspólne cechy ryb uzasadnia przynależność ryb do kręgowców wskazuje przystosowania ryb w budowie i czynnościach życiowych do życia w wodzie
15. Rozmnażanie się i rozwój. Różnorodność ryb	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia sposób rozmnażania się i rozwój ryb opisuje znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka podaje przykłady gatunków ryb chronionych w Polsce i uzasadnia potrzebę ich ochrony 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady działań człowieka wpływających pozytywnie i negatywnie na różnorodność ryb wykazuje, na wybranych przykładach, różnorodność budowy zewnętrznej ryb związanej z trybem życia podaje różnice między jajorodnością a jajożyworodnością wykazuje, na wybranych przykładach, różnorodność i jedność ryb w obrębie gromady

NR I TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA PODSTAWOWE UCZEŃ:	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE UCZEŃ:
16. Płazy – zwierzęta wodno-łądowe	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środowiska życia płazów opisuje budowę zewnętrzną i tryb życia płazów określa płazy jako zwierzęta zmiennocieplne podaje przykłady płazów ogoniastych i bezogonowych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia wspólne cechy płazów wykazuje związek budowy i czynności życiowych płazów ze środowiskiem wodno-łądowym wykazuje wpływ zmiennocieplności na zasięg występowania płazów
17. Rozmnażanie się i rozwój. Różnorodność płazów	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia sposób rozmnażania się płazów opisuje znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka podaje przykłady gatunków płazów chronionych w Polsce i uzasadnia potrzebę ich ochrony 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje etapy rozwoju płazów na przykładzie żaby podaje przykłady działań człowieka wpływających pozytywnie i negatywnie na różnorodność płazów wykazuje na wybranych przykładach różnorodność płazów pod względem budowy zewnętrznej i trybu życia porównuje budowę zewnętrzną oraz tryb życia kijanki i postaci dorosłej żaby
18. Gady – adaptacje do środowiska lądowego	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środowiska życia gadów określa gady jako zwierzęta zmiennocieplne opisuje budowę gadów na przykładzie jaszczurki 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia wspólne cechy gadów wskazuje przystosowania gadów w budowie i czynnościach życiowych do życia na lądzie wykazuje wpływ zmiennocieplności na zasięg występowania gadów wymienia narządy zmysłów gadów i określa ich znaczenie w życiu na lądzie wykazuje związek budowy i czynności życiowych gadów z życiem na lądzie
19. Rozmnażanie się i rozwój.	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia sposób rozmnażania się i rozwoju gadów opisuje znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady działań człowieka wpływających pozytywnie i negatywnie na różnorodność gadów

NR I TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA PODSTAWOWE UCZEŃ:	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE UCZEŃ:
Różnorodność gadów	<ul style="list-style-type: none"> określa gady jako owodniowce wyjaśnia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka podaje przykłady gatunków gadów chronionych w Polsce i uzasadnia potrzebę ich ochrony 	<ul style="list-style-type: none"> podaje funkcje poszczególnych błon płodowych w rozwoju gadów wykazuje, na wybranych przykładach, różnorodność gadów pod względem budowy zewnętrznej i trybu życia uzasadnia, że wytworzenie błon płodowych uniezależnia rozwój gadów od środowiska wodnego
20. Podsumowanie działu	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie wymagania z lekcji 15–20 	
DZIAŁ 4. PTAKI I SSAKI		
21. Budowa ptaków. Przystosowania do lotu	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnorodność środowisk życia ptaków wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do ptaków rozpoznaje przedstawicieli ptaków wśród innych zwierząt identyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela ptaków na podstawie obecności charakterystycznych cech tej grupy zwierząt opisuje budowę i rolę pióra konturowego określa, co to jest stałocieplność 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przystosowania ptaków do lotu porównuje pióro konturowe z puchowym pod względem budowy i funkcji przedstawia charakterystyczne cechy ptaków określa znaczenie stałocieplności w opanowaniu przez ptaki różnych rejonów kuli ziemskiej wykazuje związek budowy ptaka z przystosowaniem do lotu
22. Rozmnażanie się	<ul style="list-style-type: none"> określa typ zapłodnienia i formę rozrodu ptaków odróżnia gniazdowniki od zagniazdowników 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę elementów budowy jaja w rozwoju zarodka uzasadnia, dlaczego ptaki zaliczamy do owodniowców

NR I TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA PODSTAWOWE UCZEŃ:	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE UCZEŃ:
i rozwój ptaków	<ul style="list-style-type: none"> określa, na czym polega jajorodność rozpoznaje elementy budowy jaja podaje przykłady zachowań ptaków w okresie godowym 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę błon płodowych w rozwoju ptaków
23. Różnorodność ptaków i ich znaczenie	<ul style="list-style-type: none"> określa znaczenie ptaków w środowisku i dla człowieka rozpoznaje pospolite ptaki w najbliższej okolicy określa różnorodność ptaków pod względem rozmiarów i upierzenia wymienia przykłady ptaków chronionych w Polsce oraz uzasadnia potrzebę ich ochrony rozpoznaje pospolite ptaki żyjące w Polsce przedstawia przykłady działań człowieka wpływających na różnorodność ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek między budową dzioba a rodzajem pobieranego pokarmu przyrządkowuje ptaki do grzebieniowych, bezgrzebieniowych i pingwinów wskazuje przystosowania ptaków w budowie zewnętrznej do różnych środowisk i trybu życia wykazuje, na wybranych przez siebie przykładach, różnorodność i jedność ptaków w obrębie gromady
24. Ssaki – ogólna charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnorodność środowisk życia ssaków wymienia cechy w budowie zewnętrznej umożliwiające zakwalifikowanie organizmu do ssaków rozpoznaje przedstawicieli ssaków wśród innych grup zwierząt identyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela ssaków na podstawie obecności charakterystycznych cech wyróżnia różne rodzaje zębów ssaków i określa ich rolę 	<ul style="list-style-type: none"> określa znaczenie skóry i jej wytworów w życiu ssaka przedstawia charakterystyczne cechy ssaków wyjaśnia znaczenie stałocieplności w opanowaniu przez ssaki różnych rejonów kuli ziemskiej wskazuje przystosowania ssaka w budowie do środowiska lądowego

NR I TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA PODSTAWOWE UCZEŃ:	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE UCZEŃ:
25. Rozmnażanie się i rozwój ssaków	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to znaczy, że ssaki są żyworodne 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sposób rozmnażania się i rozwoju ssaków łożyskowych • określa rolę łożyska w rozwoju zarodkowym ssaków
26. Różnorodność ssaków i ich znaczenie	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia znaczenie ssaków w środowisku oraz dla człowieka • rozpoznaje pospolite ssaki z najbliższej okolicy • wymienia przykłady gatunków ssaków chronionych w Polsce oraz uzasadnia potrzebę ich ochrony • rozpoznaje pospolite ssaki żyjące w Polsce • przedstawia przykłady działań człowieka wpływających na różnorodność ssaków 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje związek budowy uzębienia ssaków ze sposobem odżywiania się i trybem życia • wskazuje przystosowania ssaków w budowie zewnętrznej do różnych środowisk i trybu życia • wykazuje, na wybranych przykładach różnorodność i jedność ssaków w obrębie gromady <ul style="list-style-type: none"> • porównuje grupy kręgowców pod względem cech morfologicznych, rozmnażania i rozwoju
27. Posumowanie działu	<ul style="list-style-type: none"> • wszystkie wymagania z lekcji 22–27 	